

Almindelig solaborre (*Lepomis gibbosus*)

Beskrivelse

Videnskabeligt navn: *Lepomis gibbosus*

Synonymer: *Perca gibbosa*, *Pomotis vulgaris*, *Pomotis auritus*, *Eupomotis aureus*, *Lepomus gibbosus*, *Eupomotis gibbosus*

Kaldenavn: Solaborre

Almindelig solaborre, Foto: NOBANIS Factsheet

Beskrivelse: Den almindelige solaborre har en høj, sammentrykt krop. Den piggede forreste rygfinne er sammenvokset med den blødstrålede rygfinne. Den kan blive op til ca. 40 cm, men den er sjældent over 20 cm. Den kan genkendes på, at gællelåget ikke har nogen pig bagtil, men i stedet en såkaldt "ørelap", der som regel er sort med en hvid kant og en rød plet bagest. Kroppen er spættet i forskellige gule, brune, grønne og blå farver. Bugen er gulbrun.

Forvekslingsmuligheder

Den almindelige solaborre minder mest om andre aborrefisk som aborre og hork, men med sin høje, sammentrykte form og med gællelåget forlænget til en "ørelap" samt de specielle farvetegninger, er risikoen for forveksling ikke stor.

Spredningsvej og nuværende udbredelse

Solaborren stammer fra det østlige Nordamerika², og herfra har den med menneskets hjælp spredt sig til andre dele af Nord- og Sydamerika, Asien, Afrika og Europa³. I Danmark har den i en årrække kunnet købes som akvarie-/havedamsfisk. Den er ikke ret velegnet i havedamme, da den ikke er let at se oppefra. I naturen herhjemme blev den for første gang fundet i begyndelsen af 1980'erne (i den nedre del af Skjern Å). Først efter årtusindeskiftet er den registreret igen, og i de senere år er der fundet ynglebestande i en række put-and-take-søer og nogle få vandhuller¹. I put-and-take-søerne er den udsat (ulovligt) for at bekæmpe karpelus (*Argulus* sp.), der kan være et stort problem, men om det har haft den ønskede effekt, er ikke grundigt undersøgt. Frem til 2017 er den ifølge Fiskeatlasset (www.fiskeatlas.dk) fundet i 15-20 put-and-takesøer, ca. halvt så mange vandhuller og småsøer samt i nogle ganske få åer.

Score og baggrund

Vi benytter en skala fra 1-3. 1 svarer til lav, 2 svarer til middel og 3 svarer til høj

Sprednings-potentiale	Levestedets bevarings- eller naturværdi	Påvirkning af hjemme-hørende arter	Påvirkning af økosystemer	Økonomiske effekter	Helbreds effekter	Harmonia	Samlet
2	2	2	2	1	1	8	10

Spredningspotentiale: 2 (middel). Spredningspotentialet for almindelig solaborre er vurderet til middel. Selvom den kræver en temperatur på 16-18 °C for at yngle, og derfor yngler lidt senere end mange af vore hjemmehørende arter, ser den ud til let at danne ynglebestande i danske søer. Alle tætte bestande er dog fundet i stærkt menneskepåvirkede habitater som fx put-and-take-søer, så det er uvist, hvor godt fiskene klarer sig i søer med en mere naturlig sammensætning af fiskebestanden. Der er indtil videre ingen tegn på spredning ved "egen hjælp" i Danmark. Opstår der egentlige bestande i åerne, vil fiskene kunne spredes gennem havet i områder, hvor saltholdigheden er lav.

Levestedets bevarings- eller naturværdi: 2 (middel). Levestedets bevaringsværdi for almindelig solaborre er vurderet til middel. Den findes i vandhuller, søer og langsomt strømmende vandløb med blød bund og vegetation. Herhjemme er den oftest fundet i put-and-take-søer af begrænset naturværdi.

Påvirkning af hjemmehørende arter: 2 (middel). Påvirkning af hjemmehørende arter er vurderet til middel. Solaborren lever af orme, krebsdyr, bløddyr, insekter, småfisk og fiskeæg¹, og hvor der er opstået tætte bestande, kan de formentlig udøve en betydelig konkurrence med andre arter med samme fødevalg samt påvirke antallet af byttedyr. Solaborrer konkurrerer også om plads, for hannerne vogter nidkært deres territorier (reder) og jager andre fisk væk. Global opvarmning vil sandsynligvis være en fordel for den almindelige solaborre, da en højere temperatur vil betyde, at den kan nå at få flere kuld unger hvert år og derved få en større påvirkning på hjemmehørende arter som følge heraf. Solaborrer kan også være bærere af parasitter, som kan påvirke hjemmehørende arter negativt⁴.

Påvirkning af økosystemer: 2 (middel). Påvirkning af økosystemer er vurderet til middel. Den kan muligvis medføre en reduktion i mængden af dyreplankton, hvilket kan føre til øget algevækst og forringelse af sigtgybden. Omvendt kan dens prædation på fiskeyngel, der i høj grad lever af dyreplankton, bevirke, at vandet vil blive klarere.

Økonomiske effekter: 1 (lav). De økonomiske effekter for almindelig solaborre er vurderet til lav. Der bruges ikke penge på overvågning eller bekæmpelse, og hvis den skulle blive mere almindelig som følge af udsætninger og/eller global opvarmning, truer den ikke umiddelbart kommercielt vigtige arter.

Helbredseffekter: 1 (ingen). Der er ingen kendte negative helbredseffekter for den almindelige solaborre, og lokalt bruges den som spisefisk.

Total score = 10

Kilder

Almindelig solaborre. S. 553-559 i: Carl, H. & Møller, P.R. (red.). Atlas over danske ferskvandsfisk. Statens Naturhistoriske Museum.

² Page, L.M. & Burr, B.M. 1991. A field guide to freshwater fishes of North America north of Mexico. Houghton Mifflin Company, Boston.

³ Welcomme, R.L. 1988. International introductions of inland aquatic species. FAO Fisheries Technical Paper 294.

⁴ Przybylski, M. and Zięba, G. 2011. NOBANIS – Invasive Alien Species Fact Sheet – *Lepomis gibbosus*. – From: Online Database of the European Network on Invasive Alien Species – NOBANIS.